

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Стефан Минчев Вачков

Икономически университет – Варна, катедра „Финанси”

научна специалност „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка”

Относно: конкурс за „доцент” по научна специалност „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка (корпоративни финанси и инвестиции)” в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Финанси” на УНСС съгласно Решение на АС № 5/12.07.2017 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2240/24.10.2017 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС и Решение на научното жури от 02.11.2017.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Единствен кандидат по конкурса е гл. ас. д-р Евгени Райков Райков – преподавател в катедра „Финанси” на УНСС. През 2002 г. той завършва специалност „Финанси” (специализация „Корпоративни финанси”) в УНСС и придобива образователната и квалификационна степен (ОКС) „Бакалавър”. През 2008 г., след успешно защитен дисертационен труд на тема “Новата роля на инфлационно индексираните ценни книжа в съвременните икономики”, придобива образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Финанси, парично обращение, кредит

и застраховка“. От м. февруари 2003 г. до момента е последователно хоноруван, редовен и главен асистент към катедра “Финанси” в УНСС.

Извън преподавателските си и научни ангажименти кандидатът работи във: администрацията на Президента на Република България; експерт в „Рубикон Корпоративни решения ООД“; експерт в Дирекция “Пазарно регулиране” на Комисията за регулиране на съобщенията; финансов директор и член на Управителния съвет на “Графобал България” АД; консултант във фирма “КС-2” ООД.

Ползва на отлично ниво английски език, а на добро - испански и руски език.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът отговаря напълно на *задължителните условия* по обявения конкурс (чл. 24 от ЗРАСРБ), защото:

- притежава образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка“;
- повече от две години е заемал всяка от академичните длъжности „асистент“ и „главен асистент“;
- има публикуван монографичен труд („Интегриран подход при управлението на оборотния капитал в условията на финансова и икономическа криза”, Издателски комплекс – УНСС, 2017), рецензиран от две хабилитирани по същата научна специалност лица.

Налице е значително преизпълнение на *допълнителните изисквания* към учебната и научно-изследователската дейност (съгласно чл. 15, ал. 1 на ЗРАСРБ и чл. 53, ал. 2 на ППЗРАСРБ) – 625 точки при изискуем минимум от 300 точки. Няма отчетено изпълнение на изискванията по т. П.2.1.4, П.2.2.6, П.2.2.8 и П.2.3.2.

Констатира се висок процент на изпълнение на *качествените изисквания* с изключение на точките: 1.1; 1.7-1.9; 3.1-3.3 и 4.1.2.

Тези факти ми дават основание да споделя напълно становището на Съвета по хабилитация на УНСС от 16.05.2017 г., че кандидатурата на гл. ас. д-р Евгени Райков *съответства* на количествените и качествените изисквания, приети от Академичния съвет за заемане на академичната длъжност „доцент”.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. д-р Евгени Райков работи в УНСС на основен трудов договор 8 години, в това число почти седем - като главен асистент. През този период той води семинарни занятия и лекции по дисциплините „Корпоративни финанси”, „Управление на инвестиционни портфейли”, „Инвестиции и управление на инвестиционни портфейли” и „мениджмънт на финансовия риск” (на английски език). Разработил е учебна програма по дисциплината „Управление на оборотния капитал” в ОКС „Магистър”. Автор е на самостоятелен учебник за дистанционно обучение („Управление на оборотния капитал”, Издателски комплекс на УНСС, 2013) и на самостоятелно ръководство по управление на оборотния капитал (Издателски комплекс на УНСС, 2013).

Преценявам, че кандидатът *притежава* необходимия професионален опит и компетентност за заемане на академичната длъжност по конкурса.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Научните трудове на кандидата могат да се обособят условно в четири направления:

- *управление на оборотния капитал* (монографичен труд, учебник, методическо ръководство, три статии и три научни доклади);
- *финансова политика и икономически растеж* – три научни доклади;
- *финансиране на компаниите в условията на криза* – пет научни доклади;
- *разработки с научно-приложен характер* – 3 бр.

Една научна статия е публикувана в *реферирано* научно списание („The Liquidity – Profitability Tradeoff in Bulgaria in terms of the Changed Financial Management Functionality during Crisis”, Journal of contemporary management issues, 2017, vol.1), а други две – в специализирани *индексирани* научни списания („Управлението на оборотния капитал в българските публични компании в условията на финансово-икономическа криза и посткризисно възстановяване”, „Диалог”, 2017, брой 1; „Стратегически решения за оборотния капитал в условията на финансова и икономическа криза в България”, „Икономически и социални алтернативи”, 2017, брой 3).

Установено е *цитиране* на автора в десет доклади от научни конференции на български, английски и украински език, което разширява географията на неговите творчески постижения.

Публикациите на кандидата са разработени на висок, ясен и логичен научен стил и са *изцяло* негово дело. Освен *отлична теоретична подготовка*, в тях се демонстрират *завидни умения за емпирични изследвания* с помощта на богат арсенал от методи и модели. Най-важните изводи и предложения в тях се онагледяват с множество фигури, таблици и диаграми. Всички от посочените литературни източници и приложения

са коректно използвани и/или коментирани в изложението на всяка разработка.

Най-голямо внимание сред публикациите на кандидата заслужава *монографичният труд* „Интегриран подход при управлението на оборотния капитал в условията на финансова и икономическа криза”. Той попада изцяло в проблематиката на обявения конкурс и разглежда редица актуални въпроси от теорията и практиката на съвременния финансов мениджмънт.

В *първа глава* авторът представя основните аспекти от дискусията за същността на оборотния капитал и на тази основа аргументира необходимостта от неговото интегрирано управление. Правилно се констатира, че вниманието на финансовите мениджъри трябва да се насочи „към работата с финансовите институции, към операциите на финансовите пазари, към промените в макроикономическата среда, лихвените проценти, инфлацията, стойността на обезпеченията, перспективите за инвестиране и възстановяване на вложените капитали” (с. 51).

Във *втора глава* се разглежда управлението на оборотния капитал в условията на финансова и икономическа криза, когато, както основателно отбелязва авторът, нараства значението на зависимостта „нетен оборотен капитал - ефективност на инвестиционни проекти” и се увеличава рискът за свързаните с оборотния капитал парични потоци. Вярно е също, че икономическата стагнация, намаляването на приходите и влошаването на рентабилността налагат „ангажиране на по-малко капиталов ресурс като цяло, но с по-голяма променливост вследствие на несигурността и краткосрочните изменения в бизнес активността” (с. 138-139).

В *трета глава* се систематизира новата роля на финансовия мениджмънт при управлението на текущите активи (с. 185-189). Специално внимание е отделено на управлението на паричните наличности като „основна функция на финансовия мениджмънт във връзка с управлението на входящите и изходящите парични потоци в дружеството” (с. 190-200). Доказва се, че „стратегията с минимални парични наличности съответства на целите за намаляване на ангажирания оборотен капитал и същевременно дава шанс на основната дейност да разполага с максимално възможния ресурс във възможно най-близък етап до крайните продажби по цикъла на операциите” (с. 196). За да поддържа оптимална ликвидност обаче, финансовият мениджър трябва да познава структурата, условията и ефектите от просрочването на задълженията (с. 196).

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

По-значимите *приносни моменти* в научното творчество на кандидата могат да се систематизират в следните направления:

1. Направен е цялостен обзор на условията за възникване на глобалната финансовата и икономическа криза и на нейното въздействие върху оперативния финансов мениджмънт (публикации №№ 3 и 4 от приложения списък).

2. Предложен е интегриран подход за управление на оборотния капитал в условията на финансова и икономическа криза (№ 3).

3. Представен е цялостен анализ на оперативната финансова политика на публичните дружества в България за периода 2007-2017 г. (№№ 3 и 4).

4. Лансира се модел на връзката между баланса на ликвидността и рентабилността в публичните предприятия в България и промените във

функциите на съвременния финансов мениджмънт в кризисни условия (№ 4).

7. Критични бележки и препоръки

Първо. Заглавието на монографичния труд е идентично с това на третата глава.

Второ. Заглавието на първата глава на монографията е твърде „агрегирано”, защото включва три теми, които могат да бъдат обект на самостоятелно изследване. Същото се отнася и до озаглавяването на параграфите в трета глава.

Трето. В някои части от монографичния труд (параграф 2 от глава първа, параграф 1 от глава втора и параграф 1 от глава трета) се прави описание на познати понятия и концепции.

Четвърто. При изясняването на функциите на съвременното финансово управление би могло да се вземе предвид влиянието на технологичните иновации (ускорената дигитализация на бизнеса), които предизвикват съществени изменения в ключовите компетенции на финансовите мениджъри.

8. Заключение

Давам *положителна оценка* на научното творчество и учебно-преподавателската дейност на кандидата и предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват *за избирането* на гл. ас. д-р Евгени Райков Райков на академичната длъжност “доцент” по научната специалност „Финанси парично обращение, кредит и застраховка (корпоративни финанси и инвестиции)”.

4 декември 2017 г.

Варна

Подпис:

(проф. д-р Стефан Вачков)